

Memoria de mis putas tristes, García Márquez

Una volta deixat enrere el tast agredolç de *La casa de les belles adormides* la lògica literària —i se'm permet l'ús arriscat d'aquest oxímoron: en realitat cap obra narrativa accepta cap altra lògica que no sigui la seva pròpia...— semblava que m'havia d'empènyer a llegir la novel·la que havia inspirat, molts anys després. Encara que tan sols fos per a posar-les en paral·lel i comparar-les. I, sobretot, per a poder valorar fins a quin punt havia arribat a *inspirar-la!*

En general, procuro no permetre que cap cànon ni cap lògica exògena em condicioni ni em guiï però, en aquest cas, donat l'impacte emocional que em suposà l'obra de Kawabata, vaig considerar que no hi havia raó per a resistir-m'hi. Més aviat al contrari: delejava paladejar-la. Vaig submergir-me, doncs, en *Memoria de mis putas tristes*, de Gabriel García Márquez, Mondadori, 2004.

Una obra que, tot i anar encapçalada per una cita d'aquella que l'havia donat el seu bri d'embranchada, no pot ésser més diferent o dissimil de la que escrigué el primer premi Nobel japonès. Fins a tal punt que bé podríem dir que quasi són asimètriques o complementàries de tan oposades. L'anvers i el revers d'una mateixa idea inicial.

La novel·la de l'autor colombià substitueix la foscor de *La casa de les belles adormides* per la claror; el desencant, per l'esperança; l'erotisme degradat, per l'enamorament; la sordidesa, per la puresa; l'enviliment, per la regeneració...

Si Kawabata ens submergeix en la decadència i la decrepitud d'una vida que va esllanguint-se de manera miserable, d'un vell amargat que ha perdut fins la més mínima noció de bondat i humanitat, García Márquez ens permet acompanyar un ancià de noranta anys en la seva darrera oportunitat de rescabalar-se d'una existència grisa i balafiada. Aproximant-se sense egoisme i amb generositat a una jove, aconseguirà conferir sentit alhora a la seva vida i a la d'ella.

Per a l'autor japonès, la senilitat esdevé sinònim de decadència i quasi de depravació, més moral que no pas física. Per al Nobel colombià, una metàfora paradoxal de recuperació (ja que recupera allò que mai no havia tingut), de resurrecció vital i espiritual. D'allò que, emprant termes teològics, podríem anomenar redempció. Però no pas de redempció de base catòlica, mitjançant la culpa o l'expiació dolorosa dels pecats, sinó precisament al contrari: a partir de d'innocència, la puresa i la ingenuïtat primigènica i sense màcula de la infància. Del contacte amb l'estat primitiu o natural, elemental, sense afectació social o cultural. De la *bondat natural* aristotèlica.

Literàriament, García Márquez ens demostra de nou que, després de molts anys de silenci, la seva prosa segueix essent tan elegant, exquisida i preciosa com ens tenia habituats. El seu domini del llenguatge i de l'art narrativa és literalment enlluernador. Des de gairebé la primera frase, ens captiva i sedueix amb la seva incomparable poètica narrativa, amb el seu inigualable talent com a escriptor. Argument a banda, ens obsequia amb un text subjugant i encisador.

En resum, una obra que conforta i reconforta, que en parla dels innumbrables camins de descoberta que ens pot oferir la vellesa. En realitat, de l'existència en general: dels innumbrables camins desconeguts i inesperats que les diverses etapes de la vida ens bada i desfulla consecutivament al nostre davant.

De nou em permeto transcriure un paràgraf que palesa la indiscutible força que considero de la novel·la:

<<Cuando pasó el aguacero seguía con la sensación de que no estaba solo en casa. Mi única explicación es que así como los hechos reales se olvidan, también algunos que nunca fueron pueden estar en los recuerdos como si hubieran sido. (...) Recordaba cómo preparé al día siguiente un desayuno que nunca fue, y puso la mesa mientras yo secaba los pisos y ponía orden en el naufragio de la casa. Nunca olvidé su mirada sombría mientras desayunábamos: ¿Por qué me conociste tan viejo? Le contesté la verdad: La edad no es la que uno tiene sino la que siente.>>

diumenge, 7 de febrer del mxx

© Cesc Serrahima 2010
www.racodelaparaula.com

Informació sobre els drets

